MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)

ONOR. IMHALLEF
ANTHONY ELLUL

Seduta tas-26 ta' Settembru, 2013

Rikors Numru. 31/2013

Christopher Cassar

Vs

L-Avukat Generali u b'digriet tal-15 ta' Marzu 2013 il-qorti awtorizzat lis-socjeta Alf Mizzi & Sons (Marketing) Ltd sabiex tintervjeni fil-kawza

Permezz ta' rikors prezentat fil-5 ta' April 2013 ir-rikorrent qieghed jitlob lill-qorti sabiex:

"1. Tiddikjara u tiddeciedi li s-sensiela ta' decizjonijiet mehuda mill-Qorti tal-Magistrati waqt is-seduti tal-14 ta' Frar, tal-24 ta' April u tad-19 ta' Gunju 2012 kif ukoll

riferibbilment ghar-rikors prezentat mill-esponent fis-6 ta' Marzu 2012 relattivament ghall-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija vs Christopher Cassar kif riferit supra wasslu empirikament u b'mod palez, ghall-ksur tad-drittijiet fundamentali tal-esponent, kif imharsa mill-Artiklu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u mill-Artiklu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja dwar id-Drittijiet tal-Bniedem.

2. F'kaz li l-ilment tal-esponent jigi ritenut fondat, tannulla, thassar u tirrevoka d-decizjonijiet mehuda fil-kors tas-seduti riferiti kif aktar 'il fuq riferit u riferibbilment ghar-rikors prezentat fis-6 ta' Marzu 2012 indikat supra u prevja l-allegazzjoni tal-atti processwali relattivi ghall-kawza citata fil-kuntest tas-smiegh tal-prezenti procedura u mad-definizzjoni taghha, tirrinvija l-atti processwali relattivi ghall-kawza in mertu lill-Qorti tal-Magistrati biex id-difiza tkun tista' taghlaq il-provi taghha wara li l-esponent jikkonkludi x-xhieda tieghu u jressaq ix-xhieda li huwa jixtieq iressaq fl-isfond tal-linja difensjonali tad-difiza.".

L-ilmenti tar-rikorrent li ma kellux smiegh xieraq hu bazat fuq is-segwenti:-

1. **L-ewwel ilment** - Meta fl-14 ta' Frar 2012 il-kawza giet differita ghas-sentenza, l-ufficjal prosekutur ma kienx prezenti u lanqas id-difensur tieghu ghaliex kien indispost. Lanqas kien prezenti xhud tad-difiza. Ir-rikorrent isostni li ghalhekk kien f'posizzjoni vulnerabbli ghaliex ma setax jirribatti ghat-talba tal-parte civili sabiex il-kawza tigi differita ghas-sentenza. Madankollu l-qorti laqghet it-talba u ddiferiet il-kawza ghas-sentenza. Ir-rikorrenti isostni li gialadarba x-xhud Roy Debattista ma deherx u ma setax isir l-ezami u konto-ezami tax-xhud, il-kawza kellha tigi differita ghas-smiegh ta' dan ix-xhud.

2. **It-tieni ilment** – Meta l-qorti cahdet ir-rikors tas-6 ta' Marzu 2012 biex tawtorizza lir-rikorrent sabiex iressaq il-provi tieghu waqt is-seduta tal-24 ta' April 2012. Fis-seduta tal-24 ta' April 2012 il-qorti, fl-assenza tal-ufficjal prosekutur, ma laqghetx it-talba tad-difiza. Ghalkemm il-

qorti osservat li r-rikorrent kien naqas milli jressaq il-provi, dan ma kienx minnu ghaliex kien beda jixhed u l-hsieb kien li jlesti x-xhieda u fl-istess seduta jixhed Roy Debattista. Id-decizjoni tal-qorti waslet sabiex hu gie mcahhad milli jressaq il-provi tieghu u b'hekk jiddefendi ruhu mill-akkuzi.

3. **<u>It-tielet ilment</u>** - Il-qorti naqset milli tqies li t-talba biex il-kawza tigi differita ghas-sentenza ma saritx mill-prosekuzzjoni izda mill-parte civili. Talba li ma setatx issir meta tqies l-Artikolu 410(3) tal-Kodici Kriminali.

Fit-22 ta' Jannar 1991 ir-rikorrent tressaq b'arrest quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja u gie akkuzat li matul l-1989 f'Malta:-

1. Approprja ruhu, billi dawwar bi profit ghaliha jew ghal persuna ohra, minn merkanzija u flus b'valur li jeccedi 'l Lm45,000, liema flus u merkanzija kienu ta' Alf. Mizzi & Sons Ltd u li gew fdati lilu minhabba l-kariga tieghu ta' salesman.
2. Ghamel falsifikazzjonijiet f'atti awtentici, jew fi skritturi kummercjali, falsifkazzjoni jew b'tibdil fl-iskrittura, billi holoq pattijiet jew obbligi foloz jew helisen minn obbligi f'dawk l-atti jew skritturi inkellha billi zied jew biddel klawsoli, dikjarazzjonijiet jew fatti.

<u>Tweġiba tal-Avukat Generali u Kummissarju tal-Pulizija</u>.

1. Il-Kummissarju tal-Pulizija m'huwiex legittimu kontradittur (Artikolu 181B tal-Kap. 12).
2. Ir-rikors hu frivolu u vessatorju. Ir-rikorrent kellu diversi opportunitajiet sabiex iressaq il-provi tieghu. Kien hu li tawwal il-proceduri. Proceduri ta' din ix-xorta ma jistghux iservu ghal nuqqasijiet ta' parti.
3. Ir-rikorrent naqas milli jezawrixxi r-rimedji ordinarji tieghu.
4. Fil-meritu, irid jigi ezaminat il-process tal-proceduri kriminali sabiex il-qorti tkun tista' tiddeciedi dwar jekk ir-rikorrent sofriex ksur tad-dritt fundamentali ghal smiegh

xieraq. Ir-rikorrent ma jistax jilmenta li ma kienx hemm equality of arms meta tqies li kellu kull opportunita' li jressaq il-provi tieghu f'perjodu ta' ghoxrin sena. Kien ir-rikorrent li naqas milli jipprotegi l-interessi tieghu. Ir-rikorrent mexxa d-difiza tieghu bl-iktar mod superficjali.

5. Fis-seduta tal-14 ta' Frar 2012 il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali halliet il-kawza ghas-sentenza "wara li rat l-ahhar verbal". Dan kien tas-seduta tal-5 ta' Dicembru 2011 fejn il-qorti ghamlitha cara li jekk fis-seduta tal-14 ta' Frar 2012 l-imputat ma jressaqx provi, allura l-kawza kienet ser tithalla ghas-sentenza.

6. Dwar l-ilment relatat mar-rwol li hadet il-parti civili, mill-process ma jirrizultax li ghamlet xi talba sabiex il-kawza tigi differita ghas-sentenza. Skond l-Artikolu 410(3) il-qorti tista' tawtorizza lill-parti offiza sabiex taghmel sottomissjonijiet lill-qorti.

B'digriet li nghata fil-15 ta' Mejju 2013 il-qorti awtorizzat lil Alf. Mizzi & Sons (Marketing) Ltd sabiex tintervjeni f'dawn il-proceduri. Fis-16 ta' Mejju 2013 ipprezenta twegiba fejn ikkontestat l-ilment tar-rikorrent. Fit-twegiba jinghad:-

"Illi kif jista' jigi kkonfermat bil-gurament mill-Avukat sottofirmat u del resto kif jirrizulta mill-istess atti, s-socjeta esponenti qatt ma talbet sabiex il-kawza tithalla ghas-sentenza fis-seduta in kwistjoni, din kienet fil-fatt decizjoni esklussiva tal-Qorti, kif presjeduta, li wara diversi snin u verbali, partikolarment il-verbal tas-seduta precedenti li kien jaghmilha cara li l-kawza kienet ser tithalla ghall-ahhar darba ghall-provi tal-imputat u fin-nuqqas ser tithalla ghas-sentenza.".

L-intervenuta ssostni li ghoxrin (20) sena kienu bizzejjed sabiex id-difiza tressaq il-provi taghha.

<u>Eccezzjonijiet preliminari</u>.

(a) **<u>Kummissarju tal-Pulizija m'huwiex legittimu kontradittur</u>** – L-ilmenti tal-attur huma li bl-ordnijiet li nghataw mill-qorti kien hemm ksur tad-dritt fundamentali tar-rikorrent ghal smiegh xieraq. B'applikazzjoni tal-

Artikolu 181B tal-Kap. 12, ir-rapprezentanza tal-Gvern hi f'idejn l-Avukat Generali.

Madankollu gialadarba r-rikorrent qieghed jitlob bhala rimedju li jerga' jinfetah l-istadju tal-provi tad-difiza u l-Kummissarju tal-Pulizija hu parti fil-kawza kriminali, il-qorti ma tara xejn hazin li jkun parti fil-kaz ghal kull interess li jista' ghandu. Dan minkejja li quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali halla f'idejn il-qorti dwar jekk ghandix terga' taghti l-opportunita' lir-rikorrent li jressaq iktar provi.

(b) **<u>Kawza frivola u vessatorja</u>** – Il-qorti ma tasalx biex tikkonkludi li din hi kawza frivola u vessatorja. Certament li r-rikorrent ha dan il-pass biex jipprova jaqleb id-decizjoni tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali li cahdet it-talba ghar-revoka tal-ordni li nghatat waqt is-seduta tal-14 ta' Frar 2012. F'kull kaz wiehed irid iqies il-meritu. Hi diskrezzjoni tal-qorti li wara li tikkunsidra l-meritu tikkonkludi jekk ir-rikors huwiex frivolu u vessatorju.

(c) **<u>Ezawriment ta' rimedji ordinarji</u>** – L-intimati jsostnu li r-rikorrent ghandu rimedju ordinarju li huwa: *"… ta' l-appell mid-digriet kif ukoll appell mid-decizjoni finali sabiex jimpunja d-digrieti li qed jillamenta minnhom"*. Il-qorti tifhem li r-rikorrent ghamel dawn il-proceduri f'dan l-istadju ghaliex ghalih hu importanti li l-istadju tal-provi difiza jerga' jinfetah qabel ma jkun hemm sentenza li titratta l-meritu. Strettament m'hemm xejn milli jzomm lir-rikorrent, f'kaz li tinghata sentenza kontra tieghu, li jappella wkoll dwar 'il fatt li jsostni li gie mcahhad mill-opportunita' li jressaq il-provi tieghu. Pero' f'dan l-istadju ma kellux l-opportunita' li jappella mill-provvedimenti tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali. Jekk ir-rikorrent jinghata ragun, in-nuqqas ikun tali li jatih id-dritt li jfittex ghal rimedju qabel ma tinghata s-sentenza mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali.

Fir-realta’ din il-qorti ghandha diskrezzjoni wiesgha meta tiddeciedi dwar eccezzjoni simili. F’dan il-kaz il-qorti hi tal-fehma li r-rikorrent ma kellux ghalfejn jistenna ghas-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali qabel jipproponi dawn il-proceduri, gialadarba qieghed ifittex rimedju issa.

<u>Meritu</u>.

Il-qorti ser tghaddi biex tiddeskriva, skond ma jirrizulta mill-verbali tas-seduti, x’sar minn meta l-kawza kienet bdiet tigi differita ghall-provi tad-difiza:-

2 ta’ Dicembru 1992 – Deher l-akkuzat assistit mid-difensur. Kawza giet differita sabiex jibdew jinstemghu l-provi tal-akkuzat.
22 ta’ Jannar 1993 – Deher l-imputat mhux assistit. Ghalhekk ma sar xejn.
26 ta’ Frar 1993 – Jidher li l-kawzi kriminali ta’ dakinhar gew differiti peress li l-pulizija kienu fuq xoghol iehor barra l-qorti.
14 ta’ April 1993 – Deher l-akkuzat assistit. Xehed l-akkuzat.
17 ta’ Mejju 1993 – Deher l-akkuzat. Kawza giet differita fuq talba tad-difensur tal-akkuzat.
16 ta’ Gunju 1993 – deher l-akkuzat li gharraf lill-qorti li d-difensur tieghu jinsab impenjat.
28 ta’ Lulju 1993 – Deher l-akkuzat. Ma nstemghux provi.
16 ta’ Ottubru 1993 – Ma deher hadd.
14 ta’ Dicembru 1993 – Deher l-akkuzat assistit. Id-difensur tieghu ddikjara li kien qieghed jirrinunzja ghall-patrocinju tieghu. Fil-fatt id-difensur attwali tal-akkuzat deher u assuma l-patrocinju tieghu.
11 Frar 1994 – Deher l-akkuzat. Rega’ ma nstemghux provi.
16 ta’ Marzu 1994 – Deher l-akkuzat assistit mid-difensur li talab iktar zmien sabiex isir edott mill-fatti.
27 ta’ April 1994 – Deher l-akkuzat assistit. Il-kaz ma setax jinstema’ minhabba mpenji li kellha l-qorti.
6 ta’ Gunju 1994 – Deher l-akkuzat assistit. Id-difensur tieghu talab differiment sabiex ikun jista’ jipprepara d-difiza.

20 ta' Lulju 1994 – L-akkuzat ma deherx u ma sar xejn.
10 ta' Ottubru 1994 – Ma deher hadd.
21 ta' Novembru 1994 – Jidher li deher biss l-ufficjal prosekutur. Il-kawza giet differita ghall-ahhar darba gahll-provi kollha tal-akkuzat.
30 ta' Jannar 1995 – Deher l-akkuzat assistit mill-avukat l-iehor li kien irrinunzja l-patrocinju tieghu u li assocja ruhu fil-patrocinju tal-akkuza. Deher ukoll id-difensur l-iehor tal-akkzuat.
20 ta' Marzu 1995 – Xehed l-akkuzat.
26 ta' Gunju 1995 – Ma sar xejn.
18 ta' Settembru 1995 – Deher l-imputat. Id-difensuri tal-akkuzat ma deherux. Il-qorti giet infurmata li wiehed mid-difensuri tal-akkuzat kien impenjat quddiem il-Qorti Kriminali.
23 ta' Ottubru 1995 – Deher l-akkuzat. Ma sar xejn. Jinghad li kien ghadu m'huwiex car min kien l-ufficjal prosekutur li ser ikompli l-kaz.
1 ta' Dicembru 1995 – Deher l-akkuzat u d-difensur tieghu. Ma sarx xejn wara li d-difensur tal-akkuzat iddikjarat li kien ghadu ma ltaqax mad-difensur l-iehor sabiex jatih il-file relatat mal-kaz.
26 ta' Frar 1996 – Deher l-akkuzat izda d-difensur tieghu ma deherx. Ma sar xejn.
29 ta' April 1996 – Deher l-akkuzat assistit. Il-qorti giet infurmata li l-ufficjal prosekutur kien marid u l-kawza giet differita ghal 5 ta' Lulju 1996.
5 ta' Lulju 1996 – L-akkuzat ma deherx u ma sar xejn. Mal verbal hemm certifikat mediku li jirreferi ghall-akkuzat.
21 ta' Ottubru 1996 – Deher l-akkuzat assistit. Il-partijiet talbu differiment.
23 ta' Jannar 1997 – Deher l-akkuzat assistit. Id-difensur tieghu talab differiment u l-qorti laqghet it-talba.
11 ta' April 1997 – Deher l-akkuzat. L-ufficjal prosekutur u d-difensur tieghu ma deherux. Ma sar xejn.
23 ta' Gunju 1997 – L-akkuzat ma deherx. Regghu ma tressqux provi.
12 ta' Settembru 1997 – Deher biss l-akkuzat.
28 ta' Novembru 1997 – Deher l-akkuzat izda d-difensur tieghu baqa' ma deherx.

4 ta' Marzu 1998 – L-akkuzat u d-difensur tieghu ma deherux. Il-qorti ordnat il-hrug ta' mandat ta' arrest kontra l-akkuzat.
7 ta' April 1998 – Deher l-akkuza assistit. Filwaqt li skuza ruhu ghan-nuqqas tieghu li jidher fis-seduta ta' qabel. Fil-vebal jinghad: ***"Il-Qorti taghti l-ahhar opportunita lill-akkuzat sabiex ikompli jixhed peress li Dr Leo Bencini talab differiment. F'seduta ohra ghandhom jigu konkluzi il-provi kollha tad-difiza u dan sabiex il-kaz jkun jista jigi differit ghat-trattazzjoni"***.
17 ta' April 1998 – Deher l-akkuzat assistit. Xehed l-akkuzat.
24 ta' Gunju 1998 – Il-qorti giet infurmata li d-difensur tal-akkuzat kien marid.
16 ta' Ottubru 1998 – L-akkuzat u d-difensur tieghu ma deherux.
15 ta' Jannar 1999 – Ma deher hadd. Fil-verbal jinghad li l-akkuzat kien marid.
30 ta' Marzu 1999 – Ma sar xejn ghaliex ma deherx l-akkuzat u jinghad li kien jinsab marid.
16 ta' Gunju 1999 – Ma sar xejn wara li l-qorti giet infurmata li d-difensur tal-imputat hu indispost.
1 ta' Ottubru 1999 – Ma sar xejn minhabba l-ftuh tas-sena forensic.
10 ta' Dicembru 1999 – Ma deher hadd.
15 ta' Marzu 2000 – Ma sar xejn peress li rega' ma deherx l-akkuzat. Jirrizulta li gie pprezentat certifikat mediku.
12 ta' Mejju 2000 – L-akkuzat deher pero ma deherx id-difensur tieghu.
4 ta' Lulju 2000 – Ma saritx is-seduta.
29 ta' Settembru 2000 – Ma saritx is-seduta.
10 ta' Novembru 2000 – Deher l-akkuzat pero ma sar xejn.
12 ta' Dicembru 2000 – Ma sar xejn.
20 ta' Frar 2001 – Ma sar xejn minhabba theddida ta' bomba.
2 ta' Mejju 2001 – Ma sar xejn ghaliex ma kienx hemm deputat registratur.
19 ta' Gunju 2001 – Ma deher hadd.
25 ta' Settembru 2001 – Ma jinghad xejn fil-verbal ghajr li l-kawza differita ghall-20 ta' Novembru 2001.

20 ta' Novembru 2001 – Ma jinghad xejn fil-verbal ghajr li l-kawza differita ghal 5 ta' Frar 2002.
5 ta' Frar 2002 – Deher l-akkuzat izda mhux i-difensur tieghu peress li nghad li jinsab impenjat f'kaz ta' omicidju. Jinghad ukoll li *"Il-Qorti infurmat lill-akkuzat li jekk darba ohra ma jispiccax ix-xhieda tieghu, ser tghaddi ghas-sentenza."*.
18 ta' Marzu 2002 – Xehed l-akkuzat.
5 ta' Gunju 2002 – Ma sar xejn.
24 ta' Settembru 2002 – Xehed l-akkuzat ghalkemm id-difensur tieghu ma deherx.
5 ta' Novembru 2002 – L-akkuzat ma deherx u gie ddikjarat il d-difensur tal-akkuzat jinsab indispost.
12 ta' Novembru 2002 – Rega' xehed l-akkuzat.
5 ta' Marzu 2003 – Deher biss id-difensur tal-parti civili.
7 ta' Mejju 2003 – L-akkuzat ma deherx. Gie pprezentat certifikat mediku tax-xhud John Micallef.
4 ta' Lulju 2003 – Ma sar xejn.
10 ta' Ottubru 2003 – Deher l-akkuzat u rega' ma sar xejn. Id-difensur u l-ufficjali prosekutur ma deherux.
9 ta' Dicembru 2003 – L-akkuzat ma deherx. Il-qorti ordnat li jingieb permezz ta' mandat ta' arrest.
3 ta' Frar 2004 – Deher l-akkuzat u rega' ma sar xejn. F'dik is-seduta l-akkuzat ipprezenta certifikat tal-mard biex jiggustifika ghalfejn ma kienx attenda s-seduta tad-9 ta' Dicembru 2003.
21 ta' Mejju 2004 – Ma sarx xejn. Il-prosekutur ipprezentat certifikat tal-mard tax-xhud John Azzopardi. Ma jissemmix li deher l-akkuzat u difensur tieghu.
15 ta' Settembru 2004 – Ma sarx xejn. Jinghad li l-akkuzat jinsab imsiefer. Rega' gie pprezentat certifikat mediku tax-xhud John Azzopardi.
18 ta' Jannar 2005 – Prezenti l-akkuzat. Id-difensur tieghu ma deherx. Rega' gie esebit certifikat mediku ghax-xhud Azzopardi. Xhieda ohra ma deherux minkejja li kienu notifikati.
26 ta' April 2005 – Prezenti l-akkuzat izda d-difensur tieghu ma attendix. Il-qorti sabet lid-difensur tal-akkuzat hati ta' disprezz u mmultatu s-somma ta' Lm50. Kien prezenti x-xhud Charles Portelli u ma nstemax minhabba n-nuqqas tad-difensur.

28 ta' Gunju 2005 – Deher l-akkuzat. Gie pprezentat certifikat mediku ta' Charles Portelli.
25 ta' Ottubru 2005 – Ma deher hadd.
20 ta' Jannar 2005 – Ma sar xejn wara talba tal-ufficjali prosekutur biex is-smiegh jigi differit peress li kien ser ikun impjenta fuq kors ta' tahrig.
21 ta' Marzu 2006 – Ma sar xejn minhabba theddida ta' bomba.
7 ta' Lulju 2006 – Ma deher hadd.
10 ta' Ottubru 2006 – Deher l-akkuzat. Il-kawza giet posposta sabiex jidher id-difensur tieghu. Meta regghet issejhet deher l-akkuzat li gharraf lill-qorti "li l-avukat tieghu ghandu hsara fil-vettura tieghu u ma jistax jkun fil-hina ghall-kawza.".
9 ta' Jannar 2007 – Deher l-akkuzat. Il-qorti giet infurmata li d-difensur tal-akkuzat kien indispost.
17 ta' April 2007 – Deher l-akkuzat izda d-difensur tieghu baqa' ma deherx.
23 ta' Lulju 2007 – Ma sar xejn.
23 ta' Ottubru 2007 – Ma sarx xejn wara rikors tal-akkuzat li kien ser ikun imsiefer biex jattendi ghall-fiera li jghid li kienet konnessa man-negozju tieghu.
27 ta' Novembru 2007 – Deheru l-partijiet. Saret proposta biex jintlahaq ftehim. Iz-zewg xhieda Raymond debattista u Joseph Azzopardi ghalkemm notifikati ma deherux.
20 ta' Frar 2008 – Deher id-difensur tal-akkuzat u ddikjara li l-klijent tieghu jinsab marid.
15 ta' April 2008 – Deher biss id-difensur tal-parte civili li ddikjara li kienet ghadha ma nghatatx twegiba fuq il-proposta.
10 ta' Gunju 2008 – Deher l-akkuzat. Ma sarx progress wara li l-akkuzat gharraf lill-qorti li kienet saret kontro-proposta.
14 ta' Ottubru 2008 – Deher l-akkuzat assistit mid-difensur. Sar qbil li jsir inkontru bejn il-partijiet.
20 ta' Jannar 2009 – Deher l-akkuzat. Il-qorti tat l-ahhar opportunita' sabiex il-partijiet jipprovaw jaslu fi ftehim.
20 ta' Marzu 2009 – Deher l-akkuzat. Il-qorti giet infurmata li n-negozjati sabiex jintlahaq ftehim kienu fallew.

30 ta' Gunju 2009 – Deher l-akkuzat. Il-prosekutur u d-difensur tal-akkuzat ma deherux. Fil-verbal jinghad: *"Jekk f'seduta ohra ma jitkomplewx il-provi da part ital-akkuzat inkluz il-kontinwazzjoni tax-xhieda tieghu, l-kaz ser jigi differt ghas-sentenza."*.
6 ta' Ottubru 2009 – Hadd ma deher. Pero' gie pprezentat certifikat mediku tal-akkuzat.
18 ta' Dicembru 2009 – Deher biss il-parte civili flimkien mad-difensur tieghu. Ma sar xejn.
19 ta' Frar 2010 – Deher l-akkuzat. Rega' ma deherx l-ufficjal prosekutur u d-difensur tal-akkuzat.
20 ta' April 2010 – Deher l-akkuzat assistit. L-ufficjal prosekutur ma deherx. Ma sar xejn.
15 ta' Gunju 2010 – L-akkuzat u d-difensur tieghu ma deherux. Il-qorti ordnat li jinhareg mandate ta' arrest kontra tieghu.
17 ta' Settembru 2010 – L-akkuzat u d-difensur tieghu ma deherux. Fil-verbal jinghad li "Il-Qorti giet informata b'bnota illi l-Ufficjal Prosekutur hu mpenjat fuq xoghol barra minn Malta.".
16 ta' Novembru 2010 – L-akkuzat u d-difensur tieghu ma deherux. Il-qorti giet infurmata li l-Ispettur Ian Abdilla jinsab imsiefer.
1 ta' Frar 2011 – Ma deher hadd.
29 ta' Marzu 2011 – Deheru biss l-parti civili u d-difensur tieghu.
31 ta' Mejju 2011 – Deher biss l-ufficjal prosekutur. Ma sar xejn.
4 ta' Ottubru 2011 – Deher l-akkuzat. Id-difensur tal-akkuzat rega' ma deherx. L-ufficjal prosekutur ma deherx u l-qorti giet infurmata li kellu appuntament l-isptar.
5 ta' Dicembru 2011 – Deher id-difensur tal-akkuzat li gharraf lill-qorti li l-klijent tieghu kien marid. Il-qorti ordnat lill-akkuzat li jipprezenta certifikat mediku. Fil-verbal jinghad: *"Dr Leon Bencini nforma lill-Qorti li fadallu jkompli jixhed l-akkuzat u jittella jixhed certu Roy."*.
14 ta' Frar 2012 – Deher l-akkuzat u pprezenta certifikat mediku. L-ufficjal prosekutur rega' ma deherx u l-qorti giet infurmata li jinsab impenjat f'investigazzjoni. Jinghad ukoll li d-difensur tal-akkuzat *"aktarx jinsab marid."*. Fil-verbal jinghad: *"Lanqas ma deher ix-xhud Roy Debattista. Il-Qorti minhabba hekk u wara li rat l-ahhar verbal thalli l-kawza*

differita ghall-24 ta' April 2012 fid-9.30 a.m. ghas-sentenza.".
24 ta' April 2012 – Deher l-akkuzat assistit mid-difensur. L-ufficjal prosekutur ma deherx. Fil-verbal saret riferenza ghal rikors tal-akkuzat ghas-sospensjoni tal-prolazzjoni tas-sentenza, li presumibilment hu tas-6 ta' Marzu 2012. Il-kawza baqghet differita ghas-sentenza.
19 ta' Gunju 2012 – Deher l-akkuzat. L-ufficjal prosekutur irrimetta ruhu ghad-decizjoni tal-qorti dwar ir-rikors. Id-difensur tal-akkuzat rega' ma deherx. Il-kawza baqghet differita ghas-sentenza ghas-seduta tas-16 ta' Ottubru 2012.
16 ta' Ottubru 2012 – Deher l-akkuzat. Il-kawza regghet giet differita ghas-sentenza.
13 ta' Novembru 2012 – L-akkuzat ma deherx. Il-kawza regghet giet differita ghas-sentenza.
6 ta' Dicembru 2012 – L-akkuzat rega' ma deherx. Il-kawza regghet giet differita ghas-sentenza.
9 ta' Jannar 2013 – L-akkuzat rega' ma deherx. Il-kawza regghet giet differita ghas-sentenza.
31 ta' Jannar 2013 – L-akkuzat rega' ma deherx. Il-kawza baqghet differita ghas-sentenza.

Dawn il-fatti huma ferm inkwetanti ghal mod kif tmexxa dan il-kaz, u jaghtu lok ghal diversi riperkussjonijiet fosthom li:-

i. Iwasslu ghal hafna hela ta' rizorsi, ukoll mill-aspett ta' amministrazzjoni, kif ukoll hela ta' hin;
ii. Jaghtu stampa kerha ta' dak li qieghed jigri fil-qorti u joskuraw il-hafna xoghol siewi li jsir;
iii. Iwasslu sabiex ix-xoghol ikompli jizdied bla bzonn. Din il-kawza hi ezempju klassiku;

B'riferenza ghar-rikors tas-6 ta' Marzu 2012 li bih l-akkuzat talab sabiex il-qorti tissospendi l-prolazzjoni tas-sentenza biex tatih l-opportunita li jressaq il-provi, jidher li fis-seduta tad-19 ta' Gunju 2012 giet michuda t-talba. Fil-fatt jinghad hekk:

"Il-Qorti, wara li rat diversi verbali tas-seduti li nzammu sabiex l-akkuzat jkompli jixhed u jipprezenta l-provi tieghu

izda dan qatt ma avvera ruhu, qed tiddiferixxi l-kawza ghas-16 ta' Ottubru 2012 fid-9.30 a.m. ghas-sentenza.".

Mill-atti jirrizulta li l-kawza Il-Pulizija vs Christopher Cassar kienet ilha iktar minn ghoxrin (20) sena pendenti ghall-provi tal-imputat. Il-qorti rriproduciet dak li kien qieghed jigri waqt is-seduti peress li jaghti stampa cara tas-sitwazzjoni.

Fis-seduta tas-17 ta' Mejju 2013 id-difensur tar-rikorrent spjega li d-difiza kien ghad fadlilhom tressaq bhala xhieda lil:-

i. Raymond Debattista, li r-rikorrenti m'ghandux hjiel fejn jinsab;
ii. Zija tar-rikorrenti li tghix barra minn Malta;
iii. Certu Giovanni (jista' jkun Gatt) li r-rikorrent m'ghandux hjiel fejn jinsab;
iv. Ir-rikorrent.

Hu evidenti li d-difensur tar-rikorrent kien nesa li fil-proceduri kriminali kien iddikjara li x-xhieda li fadlilha d-difiza kienu r-rikorrent u Raymond Debattista (seduta 5 ta' Dicembru 2011). Certament li tghodd id-dikjarazzjoni li saret waqt is-seduta tal-5 ta' Dicembru 2011 u mhux li saret f'din il-kawza waqt is-seduta tas-17 ta' Mejju 2013. Il-qorti taghmel ukoll dawn l-osservazzjonijiet:-

(a) Ir-rikorrent xehed minn jeddu fis-seduti tal-14 ta' April 1993, 20 ta' Marzu 1995, 17 ta' April 1998, 18 ta' Marzu 2002 u 24 ta' Settembru 2002. Imbaghad rega' xehed fit-12 ta' Novembru 2002 meta sarlu l-kontro-ezami. Jista' jkun li minhabba ragunijiet ta' hin allokat ghas-seduta ikun mehtieg li tigi utilizzata iktar minn seduta wahda sabiex jixhed l-imputat, gialadarba normalment il-gurnata xoghol tal-qorti ma tkunx ghas-smiegh ta' kawza wahda. Pero' mit-traskrizzjonijiet tad-deposizzjoni tar-rikorrent hu evidenti li ma kien jezisti l-ebda bzonn ta' dan iz-zmien kollu sabiex ir-rikorrent jaghti l-verzjoni tieghu. Dan apparti li r-rikorrent kien ghalaq d-deposizzjoni tieghu tant li fis-seduta tat-12 ta' Novembru 2002 kien sarlu kontro-ezami.

(b) Jirrizulta li Raymond Debattista kien xehed fil-21 ta' Gunju 1991 meta l-proceduri kienu ghadhom fi stadju ta' kumpilazzjoni. Fir-realta' tista' tghid li ftit li xejn qal peress li ghal hafna mistoqsijiet ghazel li ma jwegibx ghaliex bit-twegiba jista' jinkrimina lilu nnifsu. Jekk issa r-rikorrent ma jafx fejn jista' jigi notifikat Debattista, ma jista' jwahhal f'hadd ghajr fih innifsu li halla dawn is-snin kollha jghaddu minghajr ma wera diligenza fil-mod kif mexxa d-difiza tieghu. Dan apparti li r-rikorrent kellu kull opportunita' li jaghmillu kontro-ezami (Artikolu 393 tal-Kodici Kriminali) fl-istadju tal-kumpilazzjoni. Ghal ragunijiet li jafu hu u d-difensur tieghu, ghazlu t-triq li jistennew. Wara iktar minn ghoxrin sena ma jista' jaghti tort lil hadd jekk tilef dik l-opportunita'.

F'dan il-kaz hu evidenti li hemm nuqqasijiet gravi:-

1. Min-naha tal-prosekuzzjoni. Jibda biex jinghad li mill-verbali tas-seduti hu evidenti li kien hemm hafna seduti fejn l-ufficjal prosekutur ma kienx prezenti, fatt li jaghti stampa ta' prosekuzzjoni fqira u bi ftit li xejn interess. Hekk ukoll mill-verbali tas-seduti hu lampanti l-atteggjament ghal kollox passiv tal-prosekuzzjoni matul dawn is-snin kollha meta suppost kienu qeghdin jinstemghu l-provi tar-rikorrent. Il-prosekuzzjoni kellha d-dmir li tippartecipa b'mod attiv, u fejn hemm bzonn titlob l-intervent tal-qorti. Hu evidenti li matul dawn is-snin kollha l-prosekuzzjoni hassitha komda tassumi rwol ta' spettatur.

2. Min-naha tal-imputat li litteralment thalla jaghmel *hijack* tal-proceduri u ilu s-snin jaghmel li jrid. Ir-rikorrent wera nuqqas ta' diligenza fid-difiza tal-interessi tieghu meta kellu kull opportunita' li jiddefendi ruhu. Kienet ghazla libera tar-rikorrent li jittraskura. Id-dritt fundamentali ghal smiegh xieraq m'huwiex hemm biex jipprotegi lil min hu negligenti u jonqos milli jiehu hsieb l-interessi tieghu, u wisq inqas minn min jabbuza mill-process gudizzjarju.

3. Min-naha tal-qorti li ppermettiet parti li tkaxkar saqajha u kien biss wara iktar minn ghoxrin (20) sena li

hadet provvediment biex twaqqaf dan l-abbuz lampanti. Hekk per ezempju fis-seduta tat-30 ta’ Gunju 2009 ma sar xejn u l-qorti pprovdiet li jekk f’seduta ohra ma jitressqux provi tad-difiza, *“[…] l-kaz ser jigi differit ghas-sentenza”*. Pero’ kellhom ighaddu iktar minn sentejn u nofs sakemm il-qorti waqfet dan l-abbuz. Dan apparti li naqset milli tiehu azzjoni kontra xhieda li minn ghal zmien ma kienux qeghdin jattendu ghas-seduti tal-qorti kif ukoll kontra l-prosekuzzjoni.

Fir-rigward tal-ilment tar-rikorrent il-qorti tirrileva li:-

1. **<u>L-Ewwel ilment</u>** – Il-verbal tal-14 ta’ Frar 2012 jaqra:-

“Meta ssejhet il-kawza, deher l-akkuzat u pprezenta certifikat mediku in konnessjoni ma l-ahhar seduta tal-5 ta’ Dicembru 2011. Deher il-parti civili Peter Wirth assistit minn Dr Damian Degiorgio.

Il-Qorti giet infurmata li l-Ufficjal Prosekutur jinsab impenjat f’investigazzjoni.

Dr Leon Bencini aktarx jinsab marid.

Lanqas ma deher ix-xhud Ray (recte, Roy) Debattista.

Il-Qorti minhabba hekk u wara li rat l-ahhar verbal thalli l-kawza differita ghall-24 ta’ April 2012 fid-9.30 a.m. ghas-sentenza.”.

Ir-rikorrent jilmenta li dak li gara waqt is-seduta tal-14 ta’ Frar 2012 wassal ghal sitwazzjoni ta’ nuqqas ta’ *equality of arms* ghaliex *“…. l-esponent ma kienx f’qaghda li jirribatti t-talba tal-Avukat tal-parti civili biex il-kawza ma tigix differita ghas-sentenza, kif in effetti gara”* (fol. 1). Fil-kawza **Abdulgadirov v Azerbaijan** (2451/06) deciza mill-Qorti Ewropeja tad-Drittijiet Fundamentali fl-20 ta’ Gunju 2013, gie osservat: *“The principle of equality of arms requires each party to be given a reasonable opportunity to present his or her case under conditions that do not*

place him or her at a substantial disadvantage vis-à-vis his opponent”. Ir-rikorrent isostni li d-decizjoni li ttiehdet waqt is-seduta tal-4 ta’ Ottubru 2011 kienet fuq insistenza tal-parti civili. Prova ta’ dan m’hemmx. Mill-verbal tas-seduta ma jirrizultax li l-ordni tal-qorti kienet instagata mill-parti civili. Inoltre l-prosekuzzjoni ma gawditx minn xi vantagg procedurali, tant li ghall-prosekuzzjoni hadd ma deher. Mill-atti jirrizulta wkoll kif il-prosekuzzjoni halliet f’idejn il-qorti meta giet biex tiddeciedi dwar ir-rikors li pprezenta r-rikorrent fis-6 ta’ Marzu 2012 in kwantu waqt is-seduta tad-19 ta’ Gunju 2012 iddikjarat li *“[….] tirrimetti ruhha ghad-decizjoni tal-Qorti”*. Dan apparti li fil-verbal tas-seduta tal-5 ta’ Dicembru 2011 jinghad espressament:-

“Il-Qorti tirrileva illi d-difiza inghatat diversi differimenti ghal dan l-iskop u jekk fis-seduta li tmiss id-difiza ma ttellax l-provi kollha taghha l-kaz jithalla ghas-sentenza”.

Il-qorti zzid ukoll li:-

I) Ir-rikorrent kien diga’ xehed u sarlu kontro-ezami mill-parti civili. Dan ifisser li x-xhieda tieghu kienet maghluqa. Tant hu hekk li fis-seduta tal-24 ta’ Settembru 2002 wara li xehed, inghad li *“Il-kaz jibqa jekk ikun il-kaz ghal kontro-ezami tal-akkuzat* (u) *ghal kontinwazzjoni tal-provi difiza ghall-5 ta’ Novembru 2002 f’12.00 a.m.”*. Il-qorti ma tifhimx kif ir-rikorrent jippretendi li ghandu xi dritt li jkompli jixhed, u biex ighid x’hiex ? Ir-rikorrent ma ta l-ebda raguni ghalfejn wara li xehed u sarlu kontro-ezami, ghandu jerga’ jinghata l-opportunita’ li jixhed.

II) Hu evidenti li x-xhud Raymond Debattista qatt ma seta’ jidher ghaliex ir-rikorrent stess iddikjara li ma jafx fejn jinsab. Fin-nota ta’ sottomissjonijiet ir-rikorrent jargumenta li l-ufficjal prosekutur kellu jharrek lix-xhud Debattista. Ghalkemm ix-xhieda li jkun irid iressaq l-

imputat jitharrku mill-prosekuzzjoni, bhala principju ghandu jkun id-dmir tieghu li jaghti d-dettalji fejn ghandha ssir in-notifika. L-imputat m'ghandu l-ebda dritt jippretendi li hu bizzejjed li jsemmi isem ta' persuna li jrid iressaq bhala xhud. Dettalji li f'dan il-kaz jidher li l-imputat ma tax ghaliex id-difensur tieghu qal li ma ghandu l-ebda hjiel fejn jinsab Debattista. Lanqas ma saret xi prova li kienet saret talba lill-prosekuzzjoni biex tharrek lil Raymond Debattista ghas-seduta tal-14 ta' Frar 2012. Fir-realta' mill-atti jirrizulta li Raymond Debattista kien notifikat sabiex jattendi l-qorti ghas-seduta:-

i. Tal-4 ta' Lulju 2003, izda ma sar xejn.
ii. Tal-21 ta' Mejju 2004, izda fil-verbal ir-rikorrent u difensur tieghu ma jissemmewx. Jidher li ghal din is-seduta r-rikorrent ma deherx. Konkluzjoni li l-qorti qeghda tasal ghaliha ghaliex l-ufficjal prosekutur ipprezenta r-riferta tan-notifika.
iii. Tat-18 ta' Janar 2005. Ix-xhud ma deherx u l-qorti ordnat il-hrug ta' mandat ta' skorta. Fis-seduta ta' wara l-prosekuzzjoni ddikjarat li x-xhud ma kienx instab.
iv. Tas-27 ta' Novembru 2007. Ix-xhud rega' ma deherx. Pero' f'dik is-seduta nghad li bejn il-partijiet kienet ser tigi diskussa proposta ghal transazzjoni. Fis-seduti ta' wara bejn 'l 20 ta' Frar 2008 u 20 ta' Marzu 2009 ma nstemghux provi peress li l-partijiet kienu qeghdin jipprovaw jaslu ghal ftehim. Mis-seduta ta' wara (30 ta' Gunju 2009) ma sar assolutament xejn.

Jekk wiehed kellu jqies il-mod kif ingabru l-provi tar-rikorrent, zgur li ma jistax jilmenta li ma kellux smiegh xieraq.

2. **<u>Tieni ilment</u>** - Meta fis-seduta tad-19 ta' Gunju 2012 il-qorti rrilevat li r-rikorrent kien naqas milli jressaq il-provi, hu evidenti li kienet qeghda tirreferi ghas-snin twal li matulhom kellu l-opportunita' jressaq il-provi tieghu u naqas mizerabilment. Dak li gie verbalizzat ma kienx ghal xi seduta partikolari. Jekk kien hemm xi hadd li pogga l-posizzjoni tar-rikorrent f'qaghda prekarja kien hu stess bil-komportament tieghu matul is-snin kollha li kellu sabiex iressaq il-provi tieghu. Ghalkemm l-ufficjal prosekutur

irrimetta ruhu ghat-talba li saret mid-difiza bir-rikors prezentat fis-6 ta’ Marzu 2012, dan ma kienx ifisser li l-qorti kellha xi obbligu li tilqa’ t-talba. F’perjodu ta’ iktar minn ghoxrin (20) sena r-rikorrent altru milli nghata kull opportunita’ li jressaq provi tieghu.

3. <u>**Tielet ilment**</u> - Ir-rikorrent jallega li kienet fuq talba tal-parte civili li fis-seduta tal-14 ta’ Frar 2012 il-kawza giet differita ghas-sentenza. Hu jsostni li talba simili ma tistax issir mill-parti civili, ghaliex skond l-Artikolu 410(3) tal-Kodici Kriminali tista’ biss tezamina u tikkontroezamina xhieda. Ir-rikorrent qieghed jistieden lill-qorti sabiex tinterpreta dan il-provvediment, haga li ghandha ssir mill-qorti li qeghda tisma’ l-kawza **Il-Pulizija vs Christopher Cassar**. F’kull kaz mill-verbal tas-seduta tal-14 ta’ Frar 2012 ma jirrizultax dak li qieghed jallega r-rikorrent.

Ghal dawn il-motivi l-qorti qeghda tiddeciedi r-rikors billi:-

1. Tichad l-ewwel eccezzjoni tal-intimat.
2. Tichad it-tieni eccezzjoni tal-intimat.
3. Tichad it-tielet eccezzjoni tal-intimat.
4. Fil-meritu tichad it-talbiet tar-rikorrent.

Spejjez a karigu tar-rikorrent salv ghall-ispejjez relatati ma’ dawk l-eccezzjonijiet li gew michuda.

Tordna li l-atti jintbaghatu minnufih lura lill-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali b’rakkomandazzjoni li l-partijiet jinghataw, f’seduta wahda, l-opportunita’ li jaghmlu sottomissjonijiet finali sabiex b’hekk kull parti tkun inghatat l-opportunita’ sabiex tikkummenta fuq il-provi li tressqu.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------